

Фебруар, 2008. Косово проглашава независност. Људи се у Београду окупљају на позив тадашње владе, у огромном броју (вероватно последњи пут) и ствар с почетка изгледа као спровод. Затим се појављују вечити „момци“, гурају се кроз масу, пале Мекдонладс на Славији. Даље не знам, отишла сам кући.

Почетак марта 2008. На северу Косова протести. Новинари у хотелима. Срби делују јединствено, и никоме не пада на памет да извештава о паљењима у мешовитом насељу Бошњачка Махала. Смрзнути радници суда у северној Митровици стоје по цео дан и ноћ испред зграде. Онда неки тенк, и одједном бодљикава жица дели хотел од суда. Људи улећу у хотелски ресторан држећи се за главе, с људима улази и сузавац. Неко закључава врата. Читав хаос гледамо кроз велика стакла. Први пут чујем: „Не сликај ништа“. Зашто? У таквим ситуацијама се не слика. А шта радимо онда овде? Није важно.

Ноћ пре тога, а то је била годишњица 17. марта, Приштина. Улице су топле и локали пуни света. Седимо код глумца у кући, људи из српског позоришта и ја, и пијемо виски. Нити он слави нити они жале. Све делује као да се дешава по ко зна који пут. Можда се и не дешава ништа, али ја то тада не знам. После схватам. Не дешава се ништа. Само су Албанци прогласили независност и то је све.

После, то кад је завршено и паљење и прослава 17. марта, седим у албанској кафани у Бошњачкој Махали. Све је смешно. И кафана и Албанци и ми, нас неколико новинара, ко пијани туристи.

Онда нека рупа, полусутерен, кафана где седим с председницима српских општина с Југа. Пијани су. Зовем уредника и паничим како су они мртви пијани и како ће такви да воде народ. Умирује ме, то је нормално у тим ситуацијама. Зна он да они никога и нигде

Пише: Ана Радмиловић
недеља, 19 мај 2013 11:18

неће водити, ја тада не знам. Зато се понашам блесаво.

Тада још увек не познајем Србе с Косова. Углавном сам са београдским новинарима и људима из позоришта – а они се не рачунају. Хоћу да кажем, није то народ. То су неозбиљни људи који се веселе и пију усред хаоса. Забавља ме то. И замара.

Неком новинару разбили вилицу.

Неколико месеци касније. Иду бајкери на Космет, и музичари. Уместо на концерту у северној Митровици завршавам с онима из позоришта у мотелу неког Албанца. Позоришни Срби наручују ко луди, бахати су и праве се важни. На крају долази власник и забавља српско друштво, пијано. Како је и ред. Онда вади члански карту ДПК (Тачијева странка) и прича о рату. Нуди Србима (нама) најбоље собе, бесплатно све, да се види какав је домаћин. Не долази у обзир, и враћамо се на Север. Тамо за инат пишем све најбоље о концерту који нисам видеела, а којем су се ови ругали. И причали ко је узео колики хонорар. И бескрајно ме нервирају. Понашају се као остављене девојке. Не ваља кад их посетиш, мрзе те кад их не посетиш. Не схватам колико су у праву.

Јануар 2009, станујем у Бошњачкој Махали. Доручкујем у оној албанској кафани суџук и ћевапе. Возикам се градом с неким бившим бранитељем моста. О тој „паравојсци“ после пишем све најгоре. Али тада ми је то једини извор информација и једина особа коју не мрзи да ме возика на свако божје „лице места“ где је експлодирала нека направа. Нема повређених, станари нису видели починиоце, начињена мања материјална штета. После више и не идем. Пишем на памет, знам шта ће рећи очевици који нису видели ништа и знам шта ће рећи портпарол косовске полиције за Север. После ме срамота што сам писала све најгоре о тим мостацијама. У ствари, како кад. Упознали ме с неким лицима с потерница која су побегла од органа гоњења, српских. На Косово. Цела Митровица смрди на нафту. И на паре. И ко зна шта још, што ћу сазнати касније и нећу писати. Одвратно је.

"Независно Косово" 2008-2013.

Пише: Ана Радмиловић
недеља, 19 мај 2013 11:18

Таксистама углавном неће, када падне мрак, да возе у Бошњачку. Бежим и ја ускоро из те „зоне поверења“ коју зову „Човићева“. Ту се шеткају и неке вехабије, показали су ми њихове радње и куће. Тада су ми смешни. Не схватам шта раде и шта хоће, сад па и они, на целу збрку.

Звечан је на брду, вечни град. Зову га „митровачко Дедиње“. Имам кућу, гледам у брда, већ мислим да ћу ту остати заувек јер сам полудела. Баш ме брига за експлозије, почела сам да схватам да се нешто важније дешава.

Пролеће 2009, многи увелико иду у јужну Митровицу, у то време је градоначелник Бајрам Реџепаи, и узимају косовска документа. Немам стомак да пишем о њима да су издајници, ја бих их прва узела.

На лето 2009. Србија укида нормалне личне карте за грађане Косова. ми смо ушли у безвизни режим – они нису. Када иду по визу у Београд, из амбасада их враћају у Приштину. Када дођу у Приштину, траже им косовска документа. А људима с косовским документима нико не жели да даје визе. Често иду преко Македоније. Не знам како, али тамо им успева.

Српске енклаве на југу су целе те зиме, 2009, биле без струје. Ми смо им говорили да не плаћају шиптарској дистрибуцији, а онда смо дигли руке. Намучили се људи, месецима, без разлога. После више нису хтели ни да чују за нас. Кажу: „Само немојте ви да нас браните.“

У Прилужју живе Срби протерани из Вучитрна. Тамо седе без струје, исто зима 2009, и у Дому здравља један човек почне о неким силним лековима који се шаљу из Београда али

Пише: Ана Радмиловић
недеља, 19 мај 2013 11:18

никада не стигну на Косово. Покушавам да схватим али неће да детаљишу. После неког времена чујем да је директор тог дома здравља умро. Колико сам дуго овде, већ имам и покојне познанике.

Један радикал ми, још увек је 2009, даје нека документа. Уговоре о откупу албанске земље. Хоће да напишем како је председник општине Северна Митровица лопов јер је склонио паре на неки приватни рачун. Ништа не схватам, питам једног од лидера Срба. Каже, никако, никако, о томе се не пише, то је тајни национални план. Откуп шиптарске земље. И онда прође неко време и пошто Срби нису платили имања, и Бог свети не зна ко је ту кога издао и зашто, Албанци дођу и почну да обнављају та, неисплаћена, имања. И онда нереди. Преко дана. Предвече мир.

Возим кола без таблица (уживам у благодетима анархије) и – не да ми мира – него одем у то насеље које зову Брђани. Лепо вече, све мирно. Немам баш неки осећај за оријентацију и изгубим се у насељу уских уличица, уђем колима у авлију неким људима, Албанцима. Кажем „Изгубила сам се“, смеју се. Покажу ми пут.

После неки мостација из Звечана, седи стално у кафићу испред куће где станујем, добацује ми. Не плаши ме него ме нервира. Седнем с њим на крају („Шта је новинарка из Београд, нисмо добро друштво за тебе, а?“) и два три пива, скида мајицу. Показује ожиљке. Прича о звуковима за време рата. Ништа ти не знаш, новинарка. Не знам. Ја сам 1999. провела између Новог Сада и Београда, главно је било снаћи се за гориво и цигарете (снашла се) и све остало – ко летњи распуст. Схватим да лупетам глупости, прекасно.

После идем наоколо до куће, да ме не види.

Онда се на пар дана вратим у Београд. Гледам светла. Излоге. Град који ноћу живи. Нико се не боји. Тек тад схватим да је тамо доле стално мрак, у ствари. Стално. Чак и

дању. И кад сија сунце, мрак је. Али не умем сада то да објасним.

У центру северне Митровице избеглице. У старој школи, напуштени, излудели, стари и немоћни Срби из Хрватске. Питала сам лидере зашто им не пошаљу макар медицинску помоћ. Кажу, није део пројекта. У Грачаници избеглице у контејнерима. За њих кажу: „Море пусти ух, продали земљу и сад чекају станове“. Живе у контејнерима да би једном добили стан?

Онда не могу више. И код Вучитрна – Мален Бањска. И мислим да сам милион пута писала о њој, али тамо је била једна учитељица. И набрајала је мртве у фамилији. И мужа, и брата, и кога су отели и кога убили... И као мајка девет Југовића, тврда срца била, и од срца сузу не пустила. Док се не сети цркве, светог Николе, Николе који је летео и прелетао с једног брега на други, да га турска рука не упрља. А онда га Шиптари спалили. И ту станеш. И немаш речи. И не можеш ни да устанеш и не можеш да останеш, а зову те и већ спремају постељу, страх те је. Не оних који пале. Нек пале. Него оних преживелих, и свега што од њих можеш да чујеш. А после не знаш шта с тим да радиш.

Косовски избори, јесен 2009. На дан када је умро патријарх Павле. На Северу вичу, „Никад! Издаја“. На Југу знају, кажу: „И ви ћете ускоро.“ Престоницу не занима. Иду људи, из тадашњег Министарства за КиМ, и прете. По југу Косова прете и кажу, ако изађете на те изборе нећете више примати плате! Новине пишу глупости.

Онда прође и то. И буде **2010. година**, и опет зима и сад Грачаница. Неки се жале, ишли пешке до Чаглавице да моле за неко имање. Да продају ваљда. То за време рата. Неки моле да им се дете запосли у Дому здравља, не питају за цену. Помислим, могла бих. Онда помислим, ма како бих могла? Никако. Не због тога што сам поштена. Само гадљива.

"Независно Косово" 2008-2013.

Пише: Ана Радмиловић
недеља, 19 мај 2013 11:18

